

Hansen) | Mme Sam Tanson (interventions de M. Fred Keup et M. Tom Weidig) | M. Marc Goergen (interventions de Mme Sam Tanson et M. Meris Sehovic) | M. Marc Baum

Prise de position du Gouvernement : Mme Yuriko Backes, Ministre de la Défense

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8678 et dispense du second vote constitutionnel

9. Ordre du jour (suite)

M. Claude Wiseler, Président

Présidence : M. Claude Wiseler, Président

Au banc du Gouvernement : Mme Yuriko Backes, Ministre

p. 43

(La séance publique est ouverte à 09.00 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

M. Claude Wiseler, Président | Ech maachen d'Setzung op.

2. Ordre du jour

Et gëtt proposéiert, d'Motioun vun der Madamm Djuna Bernard iwwert den Accueil vun den DP'ën an d'Motioun vun der Madamm Claire Delcourt iwwert d'Kanner an den ONA-Strukturen op den Ordre du jour vun de Mëtten ze setze virun der Interpellatioun vun Här Fred Keup iwwert de Réckgang vun de Gebuerten.

Ass d'Chamber mat dëser Proposition averstanen?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

3. 8467 – Projet de loi relative à la gestion, la conservation, l'accès et la confidentialité des enregistrements des communications de fond et de l'environnement sonore sur les postes de travail des contrôleurs aériens

Als éischte Punkt op eisem Ordre du jour vun de Moie steet de Projet de loi 8467, d'Ëmsetzung vun engem EU-Reglement iwwert d'Opnam vun Hannergrondkommunikatiounen vun de Fluchverkéierskontrollstatiounen. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an deemno follgendermoossen opgedeelt: D'Rapportrice huet 10 Minutten, all Fraktioun a Sensibilitéit jeeeweils 5 Minutten, d'Regierung huet 10 Minutten. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Marc Lies, den Här Yves Cruchten, den Här Michel Lemaire, den Här Meris Sehovic an den Här David Wagner. D'Wuert huet elo d'Rapportrice vun dem Projet de loi, déi honorabel Madamm Mandy Minella. Madamm Minella, Dir hutt d'Wuert.

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Et ass de 8553.

M. Claude Wiseler, Président | Ech hunn de Projet 8467 hei op menger Lëscht stoen, d'Ëmsetzung vun engem EU-Reglement iwwert d'Opnam vun Hannergrondkommunikatiounen vun de Fluchverkéierskontrollstatiounen – fir datt mer elo iwwert dat selwecht schwätzen. Madamm Minella, et ass un Iech.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, eng effizient Gestiou vun Loftverkéier a vun de Lofftaartservicer ass vital fir Europa. Fir dëst ze garantéieren, gouf d'Initiativ vun Single European Sky, also vum Ciel unique européen, 1999 an d'Liewe geruff. Mat dësem Gesetzesprojet sollen am Kontext vun dëser Initiativ verschidden Nonconformitéiten am nationale legale Kader behewe ginn.

Laut EU-Reglement an am Kontext vum Single European Sky sinn d'EU-Memberstaaten dozou verflucht, effikass an dissuasiv Sanktiounen en place ze hu fir de Fall, dass et zu engem Verstouss géint de reglementairé Kader kënnt. Am Kader vum EU-Pilot-Mechanismus sinn déi lëtzebuergesch Autoritéiten am Abrëll 2023 vun der Europäescher Kommissioun approachéiert ginn. D'EU-Kommissioun wollt Informatiounen zum lëtzebuergesch Sanktiounssystem am Kontext vum Ciel unique européen kréien.

(Interruption par M. Yves Cruchten)

Ech hu mech awer da beim Projet geiert.

M. Claude Wiseler, Président | Gelift?

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Ech huele ganz séier deen aneren, Här President.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Dir hutt dee falsche Projet.

M. Claude Wiseler, Président | Dir kënnt ganz gär nach Är Notte siche goen, wann Der wëllt. Dat ass guer kee Problem. Mir fänken de Moie méi lues un an da komme mer duerno richteg a Jumm.

(Hilarité et interruptions)

Ech maache mer keng Suergen.

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Merci, Här President. Da fänke mer haut de Moien e bësse méi lues un, wéi Der dat elo grad preziséiert hutt. Ech fänken dann nach eng Kéier un.

Mat dësem Projet ajustéiere mir u sech e bestëmmte Punkt aus dem EU-Reglement 2017/373 an eisem nationale legale Kader. D'Reglement selwer concernéiert u sech alles, wat Fluchverkéier ugeet: Fluchverkéiersmanagement, Sécherheet bei de Vollen, d'Opsicht an esou weider.

De spezielle Punkt aus dem Reglement, ëm deen et haut geet, de Punkt ATS.OR.460, verflucht d'Déngschtleescher vun de Lofftaartservicer dozou, d'Arbeitsplaze vun de Fluchlotse mat engem Dispositif ze ekipéieren, fir Kommunikatiounen a Geräischer aus dem Ëmfeld opzehuelen.

Kuerz zur Präzisioun: Firwat ginn déi Enregistrementer genotzt? Ma beispillsweis bei Enquëten no Accidenter oder aneren Incidenten, wou een op dës Informatiounen kéint oder muss zréckgräifen.

D'Administration des enquêtes techniques, d'AET, hat och schonn eng Kéier an der Vergaangenheet esou en Dispositif recommandéiert. Dëse Punkt, soi-disant dësen Artikel, deen ass haut schonn zu Lëtzebuerg applikabel, mee d'Reglement iwwerléisst de Memberstaate bei verschiddenen Elementer eng Marge d'appréciation an och d'Méiglechkeet, Derogatiounen en place ze setzen, ausser déi zoustänneg Entitéit wier dogéint.

Déi zoustänneg Autoritéit, dat ass an dësem Fall d'DAC, also d'Direction de l'aviation civile. Si solle mat dësem Text och näischt ewechgeholl kréien. De Projet viséiert nëmme Cas de figure, wou d'DAC sech net prononcéiert, soi-disant wou si net Gebrauch mécht vun hirem Recht, sech fir oder géint esou eng

Derogatioun auszeschwätzen. Eenzel Punkte bei der Applikatioun vum Text si Stand haut nach net en place. Dat soll mat dësem Projet elo geännert ginn.

Kuerz nach: De Prestataire fir Lofftaartservicer zu Lëtzebuerg ass d'Administration de la navigation aérienne, d'ANA. Se ënnersteet dem Mobilitéitsministère an erfëllt all Déngschtleeschungen, déi vital fir aeronautesch Operatiounen sinn, wéi d'Kommunikatioun a meteorologesch Informatiounen.

Lëtzebuerg huet d'Ambitioun, en héije Sécherheetsniveau an der Lofftaart ze garantéieren. Dofir gëtt och gekuckt, sech un déi bescht international Standarden ze halen.

Wat fir Punkte sinn dann elo genee concernéiert? Et geet hei speziell ëm d'Modalitéit beim Enregistrement vun de Kommunikatiounen an de Fluchlotsen a vun hirem Ëmfeld.

Här President, ech hunn de Rescht vu mengen Notten net derbäi.

(Hilarité)

Ech muss nach eng Kéier zréck. Et deet mer leed.

M. Claude Wiseler, Président | Gutt. Et ass elo, wéi Der wëllt. Solle mer hei ophalen?

(Assentiment)

Dat ass an der Rei. Dat meescht, mengen ech, hutt Der och elo matkritt, wat am Text steet. De Rapport écrit, deen hutt Der kritt. Do ass alles nozeliesen.

Da kënne mer vläicht kucken, ob mer déi nächst Riedner drunhuelen. Den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Marc Lies. Den Här Lies ass do. Dann ass et un Iech.

Discussion générale

M. Marc Lies (CSV) | Här President, merci fir d'Wuert. Dir Dammen an Dir Hären, ech soen der Rapportrice Merci fir hire Rapport, och wann de Mue ren e klengen Hick derbäi war. Mee bon, dat ka jiddwerengem mol virkommen.

Wa mir haut iwwert de Gesetzesprojet 8467 schwätzen, da geet et am Kär ëm eng Fro: Wéi kënne mir aus de Feeler aus der Vergaangenheet léieren, fir d'Zukunft méi sécher ze gestalten?

Bis elo goufen haaptsächlech d'Funkgespréicher tëscht dem Tower an de Piloten opgeholl. Dat ass Standard. Mee d'Erfahrung weist, datt dat net duergeet. Dëst Gesetz verflucht d'ANA, d'Administration de la navigation aérienne, d'Arbeitsplaze vun de Loftverkéierskontrollere mat den néidegen technesche Geräter auserüsten, déi och den Hannergrundsound an d'Ambiance am Raum ophuelen. Dat kann ee sech änlech virstelle wéi déi sougenannte Blackbox an engem Fliger, mee dës Kéier fir de Kontrolltuermer.

Et geet drëm, de Kontext vun enger Decisioun ze verstoen. War et akustesche haart am Raum? Gouf et eventuell Oflenkungen? War d'Kommunikatioun tëscht de Kolleegen am Tower kloer?

E wichtige Punkt am Objet vun dësem Gesetz ass d'Dauer vun der Späicherung. D'EU-Reglement

gesäit e Minimum vu 24 Stonne vir. Mat dësem Gesetz ass eng maximal Späicherzäit vun 144 Stonne gewielt. Dat ass eng bewosst Decision fir d'Qualitéit vun der technescher Enquête. Mat den 144 Stonnen assuréiere mir, datt näischt verluer geet, wat fir d'Sécherheitsanalys entscheidend kéint sinn. Dëst Gesetz gëtt den Enquêteuren also d'Handwierks-geschier, dat se brauchen.

E weideren Deel vum Objet ass d'Definition vum de Kompetenzen. D'Direction de l'aviation civile, d'DAC, bleift d'Kontrollorgan. Dëst setzt e klore gesetzleche Kader do, wou d'Europäesch Union de Memberstaaten d'Fräiheet gelooss huet.

Mir mussen hei och d'Bedenke vun der Beamtekummer an der CNPD eescht huelen. D'Zil vum Gesetz ass d'Sécherheet, net d'Iwwerwaachung. D'Donnéeën dierfen net benotzt ginn, fir d'Performance vun engem Kontroller ze bewäerten. Si dierfen net an enger Disziplinarprozedur géint e Mataarbechter agesat ginn. Si dierfen nëmmen dann ausgelies ginn, wann et e Rapport vun engem Accident oder engem Incident gëtt, deen obligatoresch gemellt muss ginn.

Mir hunn och op den Avis vum Staatsrot gelauschert. D'Gesetz trëtt net réckwierkend a Kraaft. Mir schafen eng propper legal Basis fir d'Zukunft.

D'Zil vun dësem Gesetz ass d'Stäerkerung vum Vertrauen an eise Loftverkéier. Et ass en technesch Gesetz, jo, mee et ass e fundamentaalt Gesetz fir de Schutz vun de Passagéier an d'Ënnerstëtzung vun eise Loftverkéierskontrolleren, déi all Dag eng enorm Verantwortung droen. Si verdéngen e klore legale Kader, dee si schützt an deen hëlleft, d'Aviatioun nach méi sécher ze maachen. Heimat wéilt ech dann och den Accord vun der CSV-Fraktioun fir dësen Text ginn.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Villmoos merci, Här Lies. Här Yves Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Anescht wéi mäi Virriedner wäerte mir dësem Projet net kënnen eis Zoustëmmung ginn. Mir setzen hei en europäesch Reglement ëm. Et ass jo hei erkläert ginn, dass et drëms geet, fir opzehuelen, d'Enregistrementer, all d'Gesprécher, alles, wat am Tower leeft. An d'Reglement gesäit och vir, dass esou en Enregistrement minimum 24 Stonne muss gehale ginn.

D'Lëtzebuurger Regierung huet decidéiert, dat net beim Minimum ze loossen, mee bis op 144 Stonnen eropzuegoen, also sechs Deeg laang ze enregistrieren. Mir hunn an der Kommissioun doriwwer geschwat gehat. Ech muss awer soen, dass dat, wat mer do gezielt kruten, eis net iwwerzeegt huet, firwat mir sollten elo iwwert deen Delai vun deene 24 Stonnen erausgoen, zemoos wa mer wëssen, dass et bei eisen däitschen a franséischen Noperen an op anere Plazen, wou dat Reglement ëmgesat gouf, duerchaus bliwwen ass bei deene 24 Stonnen.

Et fält eis och op, dass, wann et ëm Finanze geet a wann et dorëms geet, Reglementer oder Direktiven ëmzesetzen, dann ëmmer gesot gëtt: „Just d'Direktiv, net méi wéi d'Direktiv“, a wann et ëm aner Saache geet, dann huele mer eis méi Largessen.

Also, mir sinn net iwwerzeegt dovun, dass et wierklech néideg ass, déi Enregistrementer esou laang ze halen. Well dat muss ee sech awer virstellen: Do gëtt all eenzelt Wuert, wat een de ganzen Dag op der Aarbecht iwwer seet, enregistriert. Dat ass schonn en Aschnitt an d'Fräiheete vun de Leit, déi do schaffen. An dofir si mir der Meenung, dass d'Gesetz hätt misse bei deene 24 Stonne bleiwen. Mir kënnen leider dofir deem Projet hei net eis Zoustëmmung ginn.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Cruchten. Den Här Michel Lemaire.

M. Michel Lemaire (ADR) | Merci, Här President. Jo, effektiv, bis elo ass et jo esou, dass d'Frequenzen an d'Telefonlinne souwisou opgezeecht goufen. Dass dat, wat am Tower geschwat gëtt, och vu Relevanz ka sinn, verst mir. Mee eis stéiert effektiv och déi Dauer vun 144 Stonnen, sechs Deeg. Do schlësse mer eis u sech der Staatsbeamtekummer un, dass mer do net wierklech de Sënn gesinn. Ech mengen, et muss een och wëssen: Souguer de Cockpit-Voice-Recorder gëtt net emol 144 Stonne geloggt. An déi Frequenzen an Telefonsopezeechnunge ginn d'office emol 90 Deeg gehalen, wann do eppes ass.

An ech denken, hei geet et och drëm, awer eng Balance ze fannen tëscht engersäits deem, wat sënnvoll ass, an anerersäits dass awer ... An dat wësse mer och vun de Leit selwer, déi do schaffen, déi gesot hunn: „Mir fillen eis net méi wierklech gutt, fir iwwerhaapt nach esou fräi ze schwätzen, wéi dat op enger Aarbechtsplaz vläicht och ubruecht wär.“ Ech denken, déi Balance fënnt deen heite Gesetzesprojet net, obwuel mer Elementer gesinn, déi Sënn maachen. An dofir wäerte mir eis bei dësem Projet enthalten.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Lemaire. Här Sehovic.

M. Meris Sehovic (déi gréng) | Merci, Här President. Och mir ënnerstëtzen d'Grondausrichtung vum Gesetz. Et geet hei drëms, eigentlech méi Sécherheet am Fluchverkéier ze maachen an eeben en Deel vun der Kommunikatioun, déi bis elo net erfaasst ginn ass, nämlech d'Kommunikatioun tëschent dem Tower an de Piloten a Pilotinnen, ze enregistrieren.

Wéi gesot, de Grondobjektiv ass verständlech. Mee och mir stoussen eis un der Demarche vun der Regierung, fir anescht wéi an allen aneren Ëmsetzung vum europäeschen Direktiven, wou ëmmer gepriedegt gëtt, dass mer kee Goldplating solle maachen: „la directive, rien que la directive“ ...

Hei geet et och ëm d'Aarbechtsrechter vun deene Kontrolleren, déi am Tower schaffen. Do wär et wichteg gewiescht, eiser Meenung no, déi Balance tëschent dem Sécherheitsbesoin an der Loftfaart an awer och den Aarbechtskonditiounen an den Aarbechtsrechter vun de Leit, déi do schaffen, ze sichen. Dat ass hei leider net genuch geschitt.

A mir hätten de Wee kënnen matgoen, wann et esou gewiescht wär, dass am Sozialdialog och d'Sozialpartnere bereet wäeren, dee Wee matzuegoen. Or, mir hunn awer e Bréif kritt als Kommissioun vun deenen zwou Verriedungen, vun der LACA (ndlr: Luxembourg Approach Controllers Association) an och vun der GLCCA (ndlr: Guilde luxembourgeoise des contrôleurs de la circulation aérienne), déi och derfir plädéiert hunn, op deem Minimum vun deene 24 Stonnen ze bleiwen. Dat wär dofir och eise preferéierte Wee gewiescht. An dofir kënnen mer dat heite Gesetz och net matstëmmen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehovic. Här Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Jo, hei ass elo e bëssen esou gezielt gi vun de Virriedner, wéi wa mer an deem Tower do an engem normale Büro wäeren, wat awer net de Fall ass. Den Tower ass genau wéi de Cockpit e ganz stille Kontext, an deem ee schafft. Do hunn och Privatgesprécher näischt verluer. Dat ass ganz einfach: An hirem Job gëtt et keng Gesprécher. Do schwätzt een net doriwwer, ob ee gëschter gegrillt huet oder

iergendeppes gemaach huet. Am Cockpit ass dat souguer bis 10.000 Fouss strengstens ënnersot.

Dat heescht, dat Reglement, wat hei geschaf gëtt, ass reng fir opzklären, sollt eng Kéier en Tëscheffall sinn. Déi Dokumenter ginn och just gekuckt, wann eng Kéier en Tëscheffall ass. Hei geet et ëm d'Sécherheet vun eise Fluchpassagéier, änlech wéi am Cockpit – Dir hutt et e puermol erwänt – mat der Blackbox.

Wéi eng Fäll kann ee sech do virstellen? Dat ass wéi deemools zu Überlingen an der Schwäiz (veuillez lire: an Däitschland) iwwert dem Bodensee, wéi déi zwee Fligere leider zesumme gestouss sinn, wéi ee Kontroller huet misse spontan zwee Poste besetzen an et do duerjer zu dëser Katastroph koom. Dat wär awer alles net opgedeckt ginn, wann net déi Dokumenter an déi Enregistrementer do gewiescht wäeren. Dat heescht, dat, wat haut gestëmmt gëtt, ass a sech e Schrëtt a Richtung méi Sécherheet.

Elo kann ee laang driwwer diskutéieren, ob dat 24 Stonnen, eng Woch oder wéi an den USA 45 Deeg solle sinn. Ech hunn och dat nogesicht: Also, déi däitsch Fluchsécherung ass laut mengen Informatiounen bei enger Woch, déi vun de Fransousen och. An effektiv, d'europäesch Direktiv huet 24 Stonne virgesi fir méi kleng Fluchhäfen, well et do net esou relevant ass.

Et ass awer och esou, dass net ëmmer direkt en Accident muss geschéien. Et kann och sinn, dass einfach zwee Kontrolleren an hirem Aarbechtsëmfeld haut gesinn, dass zum Beispill Villercher op der Pist waren an dass d'Luxair déi een, zwee Villercher kritt a si soen: „Hei kuck, hat deen doten elo haut dee Bird-strike do oder net?“ A wann dann no 48 Stonnen oder 72 Stonnen de Motor géing ausfalen, kéint een dat nach ëmmer nosichen.

Dat heescht, mir Piraten hu guer kee Problem dermat, dass déi Durée, wéi et international üblech ass ..., iwwergens och wann een iwwer eise Loftraum ewechflitt. Maastricht hält et och siwen Deeg. Dat heescht, et ass genau dat selwecht. Wat Lëtzebuerg hei mécht, ass sech upassen.

An ech gesi Lëtzebuerg net als klenge Fluchhafen. Au contraire, mat enger Cargolux, mat enger Luxair hu mer immens vill Fluchbewegungen. An dat heiten ass eeben d'Sécherheet. Net all Incident oder Accident ass herno an der Loftfaart innerhalb vu 24 Stonnen erauszekristallisieren. Meeschtens fléien déi Fligere. Wann do iergendeppes geschitt ass, fënnt een et eréischt herno eraus. An dat ass herno eeben dat, wat den Tower ka kommentéiert hunn a senger Aarbechtswelt.

An nach eng Kéier: Et geet net ëm déi Gesprécher, déi herno an engem Büro am Tower iergendzwousch ënne gefouert ginn. Et geet reng ëm dat ganz sensibel Aarbechtsëmfeld uewen, wou och keng Privatgesprécher oder soss eppes stattfannen. Dat sinn Informatiounen, wou deen ee Kontroller eppes zu deem anere seet. Zum Beispill den Approach seet dann eppes zu der Ground Control, wann en eppes gesinn huet, an ëmgedréint. Et ass immens wichteg, dass déi Gesprécher an Zukunft gehale ginn, well dat wäert fir immens vill Opklärung suergen, sollt eng Kéier en Zwëscheffall sinn.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Den Här David Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Merci, Här President. Ech wollt mech awer och nach uschlëssen un dat, wat verschiddener vu menge Virriedner gesot hunn, notament vun der LSAP a vun deene Gréngen. Well

trotz verschidene Erklärungen – mee ech mengen, d'Madamm Ministesch wäert der och nach ginn – klängt et awer weiderhin e bësse speziell, wa Lëtzebuerg anscheinend awer trotzdem eng Ausnam ass par rapport zu anere Länner, wat d'Durée vun der Conservatioun vun deenen Opnamen ugeet.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Domat wär d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

An dann hätt d'Regierung d'Wuert. Madamm Ministesch.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert, schéine gudde Moien. Merci dem Mandy Minella fir säi Rapport. Hei geet et effektiv ëm d'Ëmsetzung vun engem wichtege europäesche Reglement, op Englesch den Ambient Voice Recording.

An ech wëll awer hei nach eng Kéier ënnersträichen: Hei geet et net drëm, d'Kontrolleren déi ganzen Zäit ze iwwerwaachen oder ofzelauschten. Dat ass wierklech hei net de But. D'Zil ass hei ganz kloer, bei Incidenten oder Accidenter kënnen nozevollzéien, wat sech eeben am Tower dee Moment vum Accident ofgespillt huet. Et geet hei ganz kloer ëm Sécherheet. Et geet net ëm Iwwerwachung.

Ech mengen, d'Detailer si schon e bëssen erkläert ginn, wat den Ënnerscheid ass par rapport dozou, wéi et eeben haut ass. Et ass hei virgesinn, dass nëmmen d'DAC an Inspektoren vun der Administration des enquêtes techniques Zougang zu den Donnéeën dann dee Moment och kréien, an dëst wierklech ënner ganz strikt definéierte Konditiounen.

Jo, et gëtt prezisiéiert, dass Opzeechnungen op d'mannst während deene 24 Stonne muss gehale ginn, mee et gëtt net explizit eng maximal Konservatiounsdauer definéiert. Dofir gesäit eisen Text, wéi mer och am Detail an der Chamberskommissioun diskutéiert hunn, eeben 144 Stonne vir. Dat schéngt elo vläicht laang, mee nëmmen esou kann dann awer och effektiv garantéiert ginn – an dorëms geet et jo –, dass vun der Entdeckung vun engem Incident bis zu enger Notifikatioun d'Donnéeën dann effektiv och nach do sinn.

Ech mengen, et muss ee wëssen, dass d'Persoun, zum Beispill de Pilot oder e Mataarbechter um Fluchhafen, déi den Accident oder den Incident grave da festgestallt huet, 72 Stonnen huet, fir dat ze notifizéieren. Doropshi sinn dann nach weider 72 Stonne festgeleucht, während deenen den Employeur d'DAC muss informéieren. Theoreetesche kënnen also – an dofir sinn déi 144 Stonnen net aus der Loft gegräff – bis zu 144 Stonne vergoen, bis en Incident bei der Autorité de surveillance gemellt ass. An deemno kënnen d'Enregistremente net éischter geläscht ginn.

Nach eng Kéier: Et geet ëm Sécherheet. Fir mech geet et an deem Fall hei definitiv net ëm Goldplating. Ech sinn och definitiv kee Fan vu Goldplating de manière générale. Ech wëll och nach eng Kéier hei ënnersträichen, dass d'CNPD och mat deem Delai ganz zefridden ass. An ech mengen, et ass awer wierklech wichtig ze soen, datt déi Enregistremente hei net egal wiem zur fräier Verfügung stinn. Dat ass net de Fall.

Nëmmen an dräi ganz kloer definéierte Situatiounen ass den Zougang zu deem Enregistrement dann och méiglech, an ech soen dat nach eng Kéier ganz kuerz, quitte dass mer dat jo och schon an der Chamberskommissioun erkläert hunn: éischtens, fir se der

Administration des enquêtes techniques am Kader vun enger Enquête zur Verfügung ze stellen, zweetens, fir der DAC et eeben ze erméiglechen, d'Konformitéit vun den Ekipementen par rapport zu den europäesche Reegelen ze iwwerpréieren, an drëtterschliisslech zu Maintenancezwecker vum Ekipement duerch déi autoriséiert Techniker. Ech mengen, dat ass wierklech ganz wichtig.

Ech wëll Iech och soen, dass mer natierlech Diskussiounen mat de Gewerkschaften, der LACA an der Guilde, dodriwwer haten. Si haten och hir Retizenzen. Ech verstinn dat och. Mee ech mengen, do si mer awer zu engem Accord komm, well jo hei nëmmen op dës Opnamen zrëckgegräff gëtt, wann et eeben ëm e schwéieren Incident geet oder en Accident ass.

An ech wëll och vun dëser Geleeënheet hei profitéieren, fir de Kontrolleren, déi eng ganz wichtig an eng exzellent Aarbecht maachen, och Merci ze soen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister. Domat wär dann d'Diskussioun zu deemem Projet de loi ofgeschloss.

Éier mer zum Vott kommen, géing ech esou fréi moies froen ze checken, ob Der agelogg sidd. Dat schéngt de Fall ze sinn.

Da komme mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8467. Den Text steet am Document parlementaire 8467⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8467 et dispense du second vote constitutionnel

An d'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreicht. Vote par procuration. Checkt nach eng Kéier ganz kuerz ... Voilà. Ok, de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 37 Jo-Stëmme, 18 Nee-Stëmme, 5 Abstentiounen. Dëse Projet de loi ass also mat 37 Jo-Stëmme géint 18 Nee-Stëmme bei 5 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Laurent Mosar), Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Georges Mischo, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf (par Mme Françoise Kemp), Charles Weiler (par Mme Nathalie Morgenthaler), Mme Stéphanie Weydert (par M. Georges Mischo), MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Maurice Bauer) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Marc Hansen, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. André Bauler) et M. Gérard Schockmel ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen.

Ont voté non : M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener (par M. Georges Engel), M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehojic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Se sont abstenus : MM. Dan Hardy, Fred Keup, Michel Lemaire, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

4. 8553 – Projet de loi portant modification :

1° de la loi du 31 mai 2021 relative aux licences des contrôleurs de la circulation aérienne et aux prestataires de service de navigation aérienne ;

2° de la loi modifiée du 31 janvier 1948 relative à la réglementation de la navigation aérienne

An da komme mer zum zweete Projet vum Ordre du jour, an zwar dem Projet de loi 8553 iwwert d'Aféierung vun engem Sanktiounsprogramm am Kader vun der Initiativ vum Ciel unique européen. Dëst ass e Riedemodell „avec rapport et sans débat“. D'Rapportrice huet also 5 Minutten, d'Regierung och 5 Minutten, wa se wëllt nach d'Wuert huelen. D'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Mandy Minella. Madamm Minella, et ass un Iech.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

Mme Mandy Minella (DP), rapportrice | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, eng effizient Gestiou vum Loftverkéier a vun de Loftfaartservicer ass vital fir Europa. Fir dëst ze garantéieren, gouf d'Initiativ vum Single European Sky, also vum Ciel unique européen, 1999 an d'Liewe geruff. Mam Gesetzesprojet 8553 sollen am Kontext vun dëser Initiativ verschidene Nonconformitéiten am nationale legale Kader behuewe ginn.

Laut EU-Reglement an am Kontext vum Single European Sky sinn d'EU-Memberstaaten dozou verpflichtet, effikass an dissuasiv Sanktiounen en place ze hu fir de Fall, dass et zu engem Verstouss géint de reglementaire Kader kéint. Am Kader vun EU-Pilot-Mechanismus sinn déi lëtzebuergesch Autoritéiten am Abrëll 2023 vun der Europäescher Kommissioun approachéiert ginn. D'EU-Kommissioun wollt Informatiounen zum lëtzebuergesche Sanktiounssystem am Kontext vum Ciel unique européen kréien.

D'Kommissioun huet doropshi festgestallt, dass den nationale Sanktiounskatalog net ganz komplett wier. Domat war eisen nationale juristesche Kader net konform mat deem, wat vum Reglement virgeschriwwen ass. D'Kommissioun huet doropshi am Abrëll 2024 eng Procédure d'infraction géint Lëtzebuerg ageleert.

Fir dës Nonconformitéit ze behiewen, muss verschidde Sanktiounen agefouert ginn. Dofir mussen zwee Gesetzter adaptéiert ginn, nämlech eemol d'Gesetz vum 31. Mee 2021 iwwert d'Fluchlotsen an d'Prestataires de service aus der Loftfaart an dat modifizéiert Gesetz vum 31. Januar 1948 iwwert d'Reglementatioun vun der Loftfaart.

Mat den Ännerunge kënnen Sanktiounen fir Prestataire agefouert ginn, och fir Ausbildungsorganisme fir Fluchlotsen, Gestionnaire vu Fluchhäfen a fir all déi, déi de Loftraum notzen.

Niewebäi huet d'Direction vun der Aviation civile, also d'DAC, vun deem Gesetzesprojet profitéiert, fir e weidere Punkt anzubauen. Den Enregistrement, AET, soll eng legal Basis kréien, fir Geldstrofen, déi d'DAC decidéiert, ze recouvréieren. Dës Geldstrofe gi virun allem dann decidéiert, wann et – d'une manière ou d'une autre – zu Verstéiss géint d'Reegelen a Bestëmmunge kéint, an deem Fall ganz speziell, falls Dispositiounen betreffend Leit mat engem Handicap oder mat reduzéierter Mobilitéit bei Reese mam Flieger be-
traff sinn.

De Staatsrot hat keng gréisser Remarken zu deemem Projet. Eng Umierkung, déi si gemaach hunn, war, dass d'Formulatioun iwwert d'Verhalen, dat kéint bestrooft ginn, net immens prezis wier. Gläichzäiteg